

Riktlinjer SAKs föreningsrevisorers

Fastställda av SAKs årsmöte 2021-05-29

Bakgrund

Svenska Afghankommitténs arbete och ekonomi regleras av både svensk och afghansk lag, internationella förordningar, branschöverenskommelser, avtal med finansiärer samt SAKs egna regelverk. För att säkra efterlevnaden finns tydliga rutiner för kontroll, reglerad ansvarsfördelning och system för öppenhet och ansvarsutkrävande. I detta ingår flera slag av regelbunden revision, där varje granskande part har ett eget mandat, område och instans till vilken den rapporterar.

SAKs verksamhet granskas genom följande tre former av revision:

- 1) Extern Auktoriserad Revisor:** Utses genom upphandling vilken fastställs av Årsmötet. Granskar främst räkenskaper och årsredovisning, men också till exempel enskilda rapporter.
- 2) Internrevision (Internal Audit Unit):** Enhet på KMO som självständigt granskar SAKs arbete, upprätthåller kontrollsystem, stärker den interna kapaciteten, följer upp och granskar misstänkta eller anmälda oegentligheter. Rapporterar direkt till Generalsekreteraren, samt informerar SAKs styrelse. Granskar inte föreningen SAK.
- 3) Föreningsrevisorers:** Enligt uppdragsbeskrivning nedan.

Utöver revisorer direkt knutna till SAK finns ytterligare granskande parter:

- 4) Enheten för Planering, Monitorering, Utvärdering och Rapportering:** Underställd landschefen i Afghanistan, men har också rapporteringsväg direkt till Generalsekreteraren.
- 5) Finansiärer (bland andra Sida och Radiohjälpens):** Flera av SAKs finansiärer har enligt avtal oinskränkt rätt till revision av SAKs ekonomi och verksamhet på eget initiativ.
- 6) Myndigheter och departement i Afghanistan:** I egenskap av ansvariga för de sektorer inom vilka SAK arbetar, till exempel hälsovård, utbildning och landsbygdsutveckling, har den afghanska staten rätt att genomföra revision av arbete som genomförs av SAK på deras uppdrag.
- 7) Målgrupper och lokalsamhällen:** I enlighet med rättighetsbaserade principer måste SAK låta sig hållas ansvarigt för insatser av målgrupper och lokalsamhällen. SAK stödjer därför dessa för att de allt mer självständigt ska

granska och utkräva ansvar av SAK, men också av till exempel lokala myndigheter.

1 FÖRENINGREVISORERNAS UPPDRAG

- a) Föreningsrevisorerna utses årligen av årsmötet och har dess uppdrag att granska föreningen SAK, styrelsens beslut och att dess arbete överensstämmer med SAKs stadgar, policyer och av årsmötet fattade beslut. Föreningsrevisorerna granskar inte den professionella organisationens arbete vilket granskas av ovan nämnda interna och externa revisions- och kontrollinstanser
- b) Uppdraget som föreningsrevisor liknar i allt väsentligt det uppdrag som auktoriserad upphandlad revisor har, med den skillnaden att auktoriserad revisor fokuserar på granskning av räkenskaperna medan föreningsrevisorerna fokuserar på om verksamheten överensstämmer med SAKs stadgar, policyer och av årsmötet fattade beslut.
- c) Föreningsrevisorerna har rätt att delta på styrelsens möten men deltar inte i styrelsens beslutsprocesser.
- d) Föreningsrevisorerna ska i sin granskning vara observanta på huruvida styrelsen handlat i överensstämmelse med stadga, policy och av årsmötet fattade beslut, liksom om dess handlingar kan medföra skadeståndsskyldighet eller på annat sätt vara till skada eller men för SAKs verksamhet.
- e) Föreningsrevisorerna ska lämna en rekommendation till årsmötet att antingen ge eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.
- f) Föreningsrevisorerna ska genomföra uppdraget enligt god revisionssed.

2 RELATION OCH SAMARBETE MED UPPHANDLAD AUKTORISERAD REVISOR

- g) Föreningsrevisorerna och auktoriserade revisor ska upprätta en gemensam revisionsplan och bestämma vilka områden man ska koncentrera sig på.
- h) Auktoriserad revisor och föreningsrevisorernas uppdrag överlappar delvis varandra vilket ställer krav på samverkan. Samverkan med upphandlad auktoriserad revisor kan ha olika former men förutsätter att parterna träffas före revisionen för avstämning och för att bestämma/planera vad var och en ska granska i enlighet med det som sägs i stadgarnas § 6.2.
- i) Stadgarnas § 6:3 säger att såväl föreningsrevisorer som auktoriserad revisor ska avge revisionsberättelse, som med till- eller avstyrkan av ansvarsfrihet tillställs årsmötet. Revisionsberättelsen kan vara gemensam eller avlämnas var

för sig. Auktoriserad revisor och föreningsrevisorerna kan komma till olika slutsatser.

- j) Om auktoriserad revisor eller föreningsrevisorerna utöver tillstyrkan eller avstyrkan om ansvarsfrihet har synpunkter, rekommendationer eller annat att säga utifrån sin granskning görs detta i form av ett särskilt yttrande till årsmöte och/eller styrelse.

3 GRANSKNINGS- OCH ARBETSSÄTT

- k) Föreningsrevisorerna ska följa och granska styrelsens arbete. Detta kan ske genom att ta del av verksamhetsberättelse, protokoll och rapporter, genom dialog med styrelsen samt genom deltagande på styrelsemöten, andra viktiga möten och konferenser.
- l) Föreningsrevisorerna har rätt att i sitt arbete begära upplysningar och hjälp av styrelse och kansliets tjänstemän.
- m) Föreningsrevisorerna har rätt att be styrelsens ordförande att redogöra för hur årsmötes- och styrelsebeslut har följts upp liksom i övrigt inhämta styrelsens uppfattning i relevanta frågor.

4 JÄVSREGLER

- n) Revisorerna måste själva ansvara för att jäv inte finns och avgå om jäv uppstår
- o) Revisor får inte hjälpa till med föreningens redovisning eller bokföring annat än genom att ge allmänna råd och anvisningar.
- p) Revisor får inte hantera föreningens pengar.
- q) Revisor får inte vara anställd hos eller på något annat sätt ha en beroendeställning till föreningen, anställd eller någon styrelseledamot.
- r) Revisor får inte ha följande relation till någon styrelseledamot: make, sambo, syskon, sväger eller släkt i rätt upp- eller nedstigande led.

5 VEM BÖR FÖRESLÅS TILL REVISOR?

(Denna punkt är en rekommendation till valberedningens instruktion)

- s) Är medlem i SAK
- t) Har grundläggande ekonomisk kunskap.
- u) Har grundläggande kunskap om SAKs ändamål, syfte, föreningsverksamhet och biståndsarbetet.
- v) Har gedigen erfarenhet av föreningsarbete inom eller utanför SAK